

Samen hybride

Samen hybride

De arbeidsmarkt verandert. Een baan voor het leven is een uitzondering. Ontwikkelen gebeurt een leven lang en niet slechts een paar jaar in een klaslokaal. Bedrijven leiden op en scholen starten bedrijven. In deze veranderende wereld kiest het Sportloopbaan Garantieplan positie. Als partner van scholen en bedrijven helpen wij om deze nieuwe praktijk mede vorm te geven. Met dit whitepaper willen we inspireren en prikkelen. We lichten mooie voorbeelden uit en delen leerervaringen. Veel leesplezier.

Tekst: Frank Maas (Goed geschud)

MBO met ballen

Vijf jaar geleden maakte Jurriaan Brans de overstap van event-producer naar docent in het MBO. Nu staat hij aan de start van de Rotterdamse evenementenfabriek. Hét evenementenbureau van en voor studenten van Zadkine. Hiermee trekt hij het onderwijs de praktijk in. Studenten gaan aan de slag voor echte opdrachtgevers. Vanuit het Sportloopbaan Garantieplan is Clyde Tdlohreg zijn partner voor het leggen van de verbinding met de praktijk. Jurriaan: 'Ik gun Nederland een MBO met ballen, een MBO dat sexy en gaaf is'.

'Rotterdam is een mavo stad. Dat is geen waarde oordeel, maar toont juist haar kracht,' aldus Jurriaan. 'Een stad van de arbeid, van de praktijk, van het échte werk. Waar de overhemden met opgestroopte mouwen worden verkocht. Het is onze opdracht om jongeren het vak te leren en een podium te bieden om bij te dragen aan de stad'.

Het ambacht leeft

Bij Jurriaan hoef je niet aan te komen met 'de kenniseconomie'. 'Er wordt overal geroepen dat we een kenniseconomie zijn en dat het ambacht verdwijnt, daar geloof ik niet in'. En inderdaad. Wie rondloopt bij Zadkine ruikt het ambacht en ziet dat het springlevend is. De geur van versgebakken brood van de bakkersopleiding is niet te missen.

Om het lokaal vol spannende machines kan je niet heen.

Dit levensechte leren is de ambitie van de Rotterdamse evenementenfabriek. Zowel Clyde als Jurriaan benadrukken dat bij het neerzetten van hybride onderwijs het leren in de echte bedrijfsomgeving essentieel is. 'Op de achtste etage van een schoolgebouw krijg je nooit de energie die je wel voelt in een echte werkomgeving'. Dat hij van de directie de ruimte kreeg om buiten de muren van de school te starten was voor Jurriaan essentieel. 'We zitten in een inspirerende omgeving waar het bruist van de bedrijvigheid. Hierbij horen echte opdrachten met opdrachtgevers uit de praktijk.'

De evenementenfabriek zet samen met andere opleidingen evenementen neer zoals het dromen, voelen, doen festival of het praktisch verkeersexamen. Het Sportloopbaan Garantieplan is hierin een belangrijke partner. 'Ik wil als partner opleidingen ontzorgen. Wij verbinden scholen met het bedrijfsleven, zodat zij zich kunnen richten op het onderwijs', aldus Clyde. Daarnaast biedt Sportloopbaan Garantieplan

masterclasses, begeleiding en de mogelijkheid voor studenten om als bijbaan ervaring op te doen in hun eigen vakgebied.

Lange adem

Dat het invoeren van hybride onderwijs een lange adem vergt kan Jurriaan beamen. Hij is door schade en schande wijzer geworden. 'Eigenlijk ben ik er door mijn enthousiasme ingerold. Achteraf gezien, had ik dit om verrassingen te voorkomen, projectmatiger moeten aanpakken met een duidelijk projectplan en projectteam bij de start.

De relatie met opdrachtgevers is volgens Jurriaan heel belangrijk. Daarbij blijft het altijd zoeken naar een balans tussen het geven van ruimte en bieden van structuur aan studenten. 'Opdrachtgevers moeten zich beseffen dat ze met studenten werken. Communicatie en verwachtingen moeten hierop aangepast worden. Dat is duwen en trekken. Een deadline is voor studenten niet altijd een deadline.' *Peer pressure* speelt hierbij volgens hem een belangrijke rol. 'Er moet een

Het praktisch verkeersexamen en het dromen, durven doen festival zijn voorbeelden waar de evenementenfabriek laat zien wat ze waard is.

Meer dan 8.000 basisschoolleerlingen en meer dan 200 basisscholen fietsen jaarlijks het **praktisch verkeersexamen** in verschillende Metropool gemeenten waaronder Den Haag en Rotterdam. De Rotterdamse evenementenfabriek en het Sportloopbaan Garantieplan werken samen met de gemeenten, VVN en Fietsexamen Nederland om dit elk jaar een succes te maken.

Dromen Voelen Doen is een nieuw festival initieel geprogrammeerd op het strand van Scheveningen met muziek, workshops, films, sport en veel meer. Tijdens het interactieve evenement geef je al je zintuigen de kost. Het DVD Festival kent inmiddels een zogenaamde business edition, wat wil zeggen dat het festival ook voor bedrijven met minimaal 1000 werknemers wordt geprogrammeerd.

sfeer ontstaan waarbij wordt opgekeken naar studenten die boven het maaiveld uitsteken. Zodat de rest zich daar aan kan optrekken.

De nieuwe docent

Met de introductie van hybride onderwijs verandert ook de rol van docenten. Niet elke docent past volgens Jurriaan bij dit type onderwijs. 'Coachende vaardigheden worden steeds belangrijker. Studenten zijn zelf verantwoordelijk voor wat ze willen leren, dat vraagt een andere opstelling van docenten. Ze moeten beter leren kijken naar de student om de goede vragen te kunnen stellen.' Ook vraagt het een andere manier van organiseren door docenten. 'De aandacht moet gaan naar het binnenhalen en begeleiden van mooie opdrachten voor studenten en niet naar het nakijken van stapels verslagen.'

Jurriaan waarschuwt voor onderschatting van de transitie naar hybride onderwijs. 'Het is echt complex. Het is volledige emancipatie van systemen en de manier van denken. Studenten hebben verschillende leerstijlen, hier moeten we rekening mee houden. We moeten zowel aansluiten bij de student die goed gedijdt bij drie kwartier instructie, als de student die liever zelfstandig leert. Dat is een uitdaging.'

Het schoolse systeem is de beperkende factor

Niet de inzet van bedrijven, maar juist het onderwijs is de beperkende factor volgens Jurriaan. 'School denkt in absentie, roosters en cijfers. Dat is niet de taal van het bedrijfsleven. Ons schoolse systeem geeft de verkeerde prikkels.' Liever zou hij deze kaders loslaten en toewerken naar een school zonder roosters en of cijfers en veel meer flexibiliteit. Zijn tip is om klein te beginnen. 'De hele organisatie kantelen is te ingewikkeld. Het adagium is klein te beginnen en zorgen voor een olievlek.'

Van sturend naar zelfstandig

Leren in de beroepspraktijk klinkt makkelijk. Maar is het niet.ondernemen is een vak en onderwijzen is dat ook. Hybride onderwijs is anders dan traditionele kennisoverdracht. Niet elke docent is er geschikt voor en het gaat niet vanzelf. Wel is duidelijk dat er een aantal factoren bijdragen aan succes.

Of hybride onderwijs succesvol is, hangt voor een belangrijk deel af van de voorbereiding, sturing en begeleiding van het leren en de kenmerken van de werkplek. Fragmentarisch aanbieden van verschillende vakken, modules en leerplekken vermindert de effectiviteit. Juist het combineren en leggen van verbanden tussen verschillende vakgebieden en perspectieven is van belang om hybride onderwijs succesvol te laten zijn. Uit de praktijk en literatuur komt een aantal factoren naar voren die bijdragen aan het met succes bouwen aan hybride onderwijs.

Onder- en bovenstroom gaan hand in hand

Werken in een heldere structuur met een goed projectplan en duidelijke afspraken over besluitvorming en rol- en taakverdeling zorgt dat er geen ruis ontstaat in de onderstroom. Tegelijkertijd loopt de bovenstroom beter door voldoende aandacht te geven aan de onderstroom.

Hybride onderwijs I

Iedereen praat erover, maar wat is het eigenlijk? Voor ons is hybride onderwijs het leren in de echte beroepsomgeving. Leren door te doen. Dat kan op verschillende manieren. Voor een succesvol bedrijf bestaat geen blauwdruk, voor inspirerend beroepsonderwijs ook niet.

Wel kunnen we leren van wat goed gaat en wat tegenvalt. Want wie fouten maakt leert. Dat is precies wat we de studenten van Nederland gunnen.

Frank Maas, organisatieadviseur bij Goed geschud (www.goedgeschud.nl)

- 1 Hybride onderwijs: ontwikkeling en impact op kwaliteit (bestuurstafels Kwaliteitsnetwerk mbo en NCP EQAVET) 2017
- 2 Zelf-assessment 21ste-eeuwse docentvaardigheden (Baay, Klaijnsen & Groot) 2017
- 3 Zie ook kwaliteitsnetwerk mbo 2017

Ze gaan hand in hand. Daarbij zijn commitment, middelen en flexibiliteit essentieel voor succes.

Commitment

Een hybride onderwijs project kan nog zo goed zijn uitgewerkt, maar kan niet zonder commitment van leiding, bedrijven én werkvloer. Zonder ambassadeurs, die niet afhaken bij de eerste tegenslag wordt het project niet succesvol. Hiervoor is het ook nodig dat voor iedereen duidelijk is hoe de nieuwe manier van opleiden eruit ziet. Niet alleen studenten moeten op een andere manier leren, dat geldt ook voor docenten. Dit kost tijd en vraagt aandacht.

Middelen

Commitment gaat samen met de beschikbaarheid van middelen. Een hybride onderwijsconcept krijgt niet de energie die nodig is in een traditioneel schoolgebouw. De omgeving moet bedrijvigheid ademen. Hierbij hoort ook de inzet van de juiste expertise. Door inzet van docenten, instructeurs en projectleiders die weten hoe het onderwijs werkt én het bedrijfsleven kennen, creëer je de geloofwaardigheid om een echte beroepsomgeving neer te zetten. Studenten voelen dit.

Flexibiliteit

Een beroepsomgeving houdt doorgaans geen rekening met een schools systeem. Projecten stoppen niet bij het einde van een onderwijsperiode. Agenda's van bedrijven vallen niet samen met roosters. Dit maakt het spannend, leuk en leerzaam, maar vraagt ook om flexibiliteit in denken. Opleidingsleren (theorie en instructie) moet verweven worden met werkplekleren (begeleid doen). Juist het leren omgaan met flexibiliteit, de ervaring van externe deadlines en het mogen maken van fouten en hiervan leren draagt bij aan een contextrijke en effectieve leeromgeving.

Dit alles vraagt lef. Durven te veranderen en los laten wat we gewend zijn. Het is essentieel om te starten met het ontwikkelen van een duidelijke visie op het nieuwe onderwijsconcept. Dat geeft houvast en richting. Dan kan er wat moois ontstaan. Het prettige is dat niemand het wiel opnieuw hoeft uit te vinden. Er is veel ervaring opgedaan waarvan geleerd kan worden. De experts van het Sportloopbaan Garantieplan bouwen graag mee aan succesvol hybride onderwijs.

De stad als playground

Sporten in Amsterdam verandert in snel tempo. De stad is het terrein van freerunners en bootcampclubs. Technologie speelt een steeds grotere rol en de bevolking internationaliseert. MBO college Zuid wacht niet af, maar loopt voorop. Met de opleiding *Urban sports trainer* bouwt ze samen met bedrijven aan de toekomst met de stad als playground.

Daniël Jansen is sinds 1,5 jaar opleidingsmanager Sport & Bewegen. 'Het begon met signalen uit het bedrijfsleven. Studenten sport en bewegen waren onvoldoende voorbereid op de specifieke Amsterdamse situatie.' Er is een nieuw slag ondernemende medewerkers nodig die snapt waar Amsterdam behoefte aan heeft.

Samen kom je verder

Een belangrijk advies vanuit bedrijven was: doe het niet alleen, maar samen met ons. 'De wil bij ondernemers om samen met ons te bouwen aan het onderwijs van de toekomst is groot.' Veranderen in de marge was geen optie aldus Daniël. 'We zijn echt anders gaan werken

Hybride Onderwijs II

Hybride onderwijs is dé kans om in te spelen op de leerbehoeften van de student en op de vraag vanuit het bedrijfsleven!

Het vormt de driehoek tussen school, student en arbeidsmarkt.

Marcel Zwolle, Manager hybride onderwijs Sportloopbaan
Garantieplan
(www.loopbaangarantieplan.nl)

met een totaal nieuw onderwijs concept. De arbeidsmarkt verandert te snel voor kleine stappen.'

'Ons motto is: we move the city. Amsterdam is our playground. Dit maken we waar door zo min mogelijk onderwijs binnen de school te verzorgen. In plaats daarvan kom je onze studenten tegen in parken, op de grachten of op het dak van de RAI.'

Niets wordt voorgekauwd

De opleiding is gebouwd rondom *challenges*. Dit zijn vraagstukken die Amsterdamse ondernemers aanleveren. Het niveau van elke *challenge* wordt samen met de opleiding bepaald. Hierbij zorgen we ervoor dat alle kerntaken aan bod komen. Studenten maken zelf een plan van aanpak dat goedgekeurd moet worden door de ondernemer en de school. 'Er wordt niets voorgekauwd'. Zo zijn er studenten die voor een Amsterdamse sportvereniging een nieuw sportaanbod ontwikkelen. 'Clubs zien in dat ze het met alleen voetbal niet gaan redden. En er worden opdrachten uitgevoerd voor grote merken als Randstad, Decathlon, RAI Amsterdam, Vrije Universiteit Amsterdam en Kennis Centrum Sport. Het nieuwe aanbod zetten studenten zelf neer, inclusief verdienmodel. Onze studenten verdienen regelmatig via de challenges een zakcentje bij. Je kan de jaloerse blikken van broertjes en zusjes die traditionele opleidingen volgen wel voorstellen' grinnikt Daniël.

Onderschat het niet

Hoewel het opzetten van een totaal nieuwe opleiding een mooi avontuur is, waarschuwt Daniël voor onderschatting. 'Wees je bewust van de hoeveelheid tijd en energie die het kost en faciliteer dit. Samenwerking met twintig bedrijven is leuk maar intens, dit kan meestal niet uit reguliere middelen.' MBO college Zuid heeft voor Urban Sport Trainer met succes een beroep gedaan op het Regionaal Investeringsfonds mbo dat samenwerking tussen scholen, de publieke sector en het bedrijfsleven stimuleert.

Hybride onderwijs is volgens Daniël steeds balanceren tussen structuur en het geven van ruimte. Zowel docenten als studenten hebben behoefte aan structuur, maar de valkuil is om weer in schoolse patronen te vervallen. Hoewel de opleiding inmiddels steeds steviger staat, waren er in het begin wel wat hobbels te nemen. 'We begonnen al

terwijl er nog niet veel klaarstond. Dat is spannend, ontzettend leerzaam, maar moet wel bij je passen. Studenten zijn geselecteerd op hun flexibiliteit en pro activiteit. Geen denkers, maar doeners. Precies wat Amsterdam nodig heeft.'

Verder met hybride onderwijs?

Sportloopbaan Garantieplan kan u ondersteunen in de ontwikkeling van hybride onderwijs binnen uw opleiding(en). Neem contact op met Marcel Zwolle, manager hybride onderwijs marcel@sportloopbaangarantieplan.nl

www.loopbaangarantie.nl
E-mail: info@loopbaangarantie.nl
Tel : 085 - 77 31 737